

Poëzie

Derek Otto
STADSDICHTER ROTTERDAM
2017 - 2018

Opnieuw

Één gedicht is nooit genoeg -
tienduizend evenmin.
Het moet opnieuw, opnieuw,
opnieuw moet iemand schrijven
hoe verliefd, verdrietig, blij
hij - steeds opnieuw moet iemand
daar woorden voor zoeken en
die moeten bij elkaar zoals
ze nog nooit hebben bestaan.

Iemand moet dit lezen.
Steeds opnieuw
voor het eerst.

1 Kunst met woorden

Hiernaast zie je een afbeelding met een stuk tekst. Bekijk het, maar lees het nog niet. Wat zie je?

Hoe weet je dat dit een gedicht is en geen verhaal? Een gedicht herken je vaak meteen: het is een tekst met korte regels en veel ruimte eromheen. Meestal staat er een titel boven, maar dat hoeft niet.

De tekst is meestal verdeeld in blokjes tekst, **strofen**, met tussen elke strofe een witregel. In het gedicht *Opnieuw* zie je twee strofen met één witregel. De vorm van een gedicht is dus duidelijk anders dan die van een verhaal.

Lees het gedicht nu wel. Heb je een idee waar het over gaat? Een gedicht is geen duidelijk stukje tekst met zinnen, hoofdletters en punten. Soms moet je het een paar keer lezen. Vaak roept een gedicht al wel een gevoel of sfeer op. Het is bijvoorbeeld mooi, grappig, ontroerend, raadselachtig of herkenbaar. *Opnieuw* is een gedicht over gedichten en waarom gedichten nog altijd geschreven worden. Wat vind jij daarvan? Ben je het ermee eens?

Lees het gedicht nog eens, maar nu hardop. Wat valt je nu op? Hoor je dat de dichter veel dezelfde woorden en klanken heeft gebruikt? Hoor je het rijm en ritme? Daar heeft de dichter veel aandacht aan besteed. Ook dat is anders dan bij een verhaal.

Dichter Kees Spiering beschrijft in dit gedicht gedachten over poëzie, wat dichten is en waarom er nooit genoeg gedichten zijn. Een gedicht over poëzie dus.

Laagjes

Vaak heeft een gedicht meerdere laagjes. Een gedicht over oma's huis gaat bijvoorbeeld over hoe het er rook en uitzag en hoe een kind er altijd speelde. Dat is de eerste laag. Maar je kunt er vaak een tweede of derde laag bij bedenken: het gedicht gaat over missen of de tijd die voorbij is. Of, als oma dood is, misschien wel over rouw. Dan zit er een diepere laag in een gedicht. Daar kun je over nadenken.

Je hoeft een gedicht niet precies te begrijpen. Lees het een paar keer en sta stil bij de woorden. Vaak roept een gedicht al wel een gevoel of

Verveling in de boomgaard

Zullen we beuken
Zullen we zaaien
Zullen we wuiven
Zullen we dromen
Zullen we dansen
Zullen we waaien
Zullen we stuiven
Laten we bomen.

Annemarie van den Brink

sfeer op. Je kunt ook kijken naar rijm en ritme, naar alliteraties en beeldspraak. Dat helpt je om een gedicht te lezen en erover na te denken. Lees nog eens het gedicht *Nieuwe taal* op bladzijde 13. Doe je ogen dicht en denk na: welke woorden zijn blijven hangen? Welke klanken? Welke sfeer en welk gevoel roept het gedicht bij je op? Ook *Nieuwe taal* heeft meerdere laagjes. Het gaat niet alleen over een nieuwe taal, maar vooral over het gevoel erbij: een taal leren is moeilijk, je krijgt er soms heimwee van, maar tegelijkertijd is het ook leuk. Herken je dat?

Van idee tot gedicht

De schrijver van dit boek is zelf ook dichter. Ze vertelt hoe zij poëzie schrijft.

'De *inspiratie* voor mijn gedichten komt overal vandaan. Zo'n idee ontstaat vaak vanuit een gevoel of verwondering. Ik zat bijvoorbeeld te chillen in een boomgaard op vakantie in Portugal en vroeg me ineens af: wat doen bomen eigenlijk de hele dag? De eerste woorden die in me opkwamen waren waaien en zwaaien. Toen dacht ik: waar verlangen deze bomen naar? Wat voelen ze? Die manier van denken heet *associëren*. Dan verbind je in je hoofd allerlei gedachten met elkaar. Ik fantaseerde verder: dansen, beuken, bomen. Een leuk taalspel, want beuken zijn ook bomen en bomen betekent ook praten.

Associëren kan ook op klank, kijk maar naar *wuiven - stuiven*; *bomen - beuken*. Die losse woorden zijn samen een kapstok voor je gedicht. Dan begint het echte werk: woorden schrappen, schaven en schuiven met zinnen en zorgen dat het gedicht goed klinkt. Door mijn gekozen klanken, rijm en herhaling kreeg het gedicht ritme. Als laatste bedacht ik de titel: *Verveling in de boomgaard*. Met een titel kun je je lezer een beetje sturen. Als ik het gedicht 'Bomen' had genoemd, begin je het gedicht heel anders te lezen. Je geeft je lezer dus al een aanwijzing voor een extra laagje. Veel leuker, toch?'

Poëzie

188

Op een podium met rijm, ritme, passie en gebaren het publiek betoveren met jouw teksten. De songtekst van je favoriete artiest. Ontroerende, bizarre, grappige, spannende of verrassende gedichten over verliefd zijn, gamen, je niet begrepen voelen, je telefoon of je familie. Dat is allemaal poëzie. Poëzie is spelen met taal. In dit boek lees je welk gereedschap dichters, rappers en spoken word-artiesten gebruiken om poëzie te maken. En je leest tips hoe je zelf poëzie kunt schrijven.

Dit boek is geschreven door Annemarie van den Brink.

